

Aan wethouder Kunst en Cultuur H.J. Biemond
en directeur Kunst en Cultuur A. Ahmadali
Gemeente Amsterdam
Postbus 1079
1000 BB Amsterdam

Amsterdam, 2 oktober 2026

Betreft: gevolgen aanvraagstop AFK projectsubsidies professionele kunst

Geachte heer Biemond, geachte heer Ahmadali,

Wij schrijven u namens de ruim veertig Amsterdamse instellingen voor beeldende kunst en creatieve industrie (BKCI) die bij MOKER zijn aangesloten. Met ontzetting hebben wij vernomen dat het AFK begin september 2026 opnieuw een aanvraagstop heeft moeten instellen voor projectsubsidies professionele kunst. Het is de tweede keer in twee jaar. In 2025 gold de stop voor alle aanvragen, dit jaar voor aanvragen boven € 7.500. Ook deze keer ging de stop zonder voorafgaande aankondiging per direct in.

Als bestuur van MOKER willen wij met deze brief de gevolgen van deze stop toelichten, zowel voor onze leden als voor de makers in ons netwerk. Sinds de aankondiging ontvangen wij bezorgde berichten van onze leden. De stop veroorzaakt bij hen financiële en organisatorische problemen. Wij schrijven daarbij niet alleen namens onze leden, maar ook vanuit het perspectief van andere kleine en middelgrote instellingen en van de makers in ons ecosysteem.

Het AFK heeft de afgelopen jaren gewerkt aan het vergroten van de toegankelijkheid van hun regelingen. MOKER is daar een groot voorstander van. Echter, het budget van de projectsubsidie regeling is sinds 2020 in omvang niet toegenomen, maar het aantal aanvragers is inmiddels bijna verdubbeld, van 800 naar 1400 aanvragers per jaar, dus de druk op de regeling is enorm toegenomen. Zonder substantiële extra middelen leidt het er niet toe dat meer aanvragers financiering krijgen en het speelveld vergroot wordt. We zien met name dat de concurrentie, de stress en de bestaansonzekerheid van instellingen en makers fors toenemen.

De uitgangssituatie is precair

De MOKER-instellingen zijn overwegend kleine en middelgrote presentatie- en ontwikkelinstellingen in de beeldende kunst en creatieve industrie. Wij hebben eerder onze zorgen geuit over het feit dat BKCI-instellingen voor de vierjarige subsidies 2025-2028 het zwaarst zijn getroffen. Een tiental instellingen is ondanks een positief advies niet in het Amsterdamse Kunstenplan opgenomen. Juist deze instellingen zijn nu aangewezen op de projectregelingen, waardoor de vraag aanzienlijk is gestegen.

Daarnaast ontvangt een deel van de BKCI-organisaties überhaupt geen structurele financiering van rijk of gemeente. De kwetsbaarheid van BKCI instellingen wordt verder onderbouwd binnen het recente onderzoek 'Drukpunt bereikt' (2026), in opdracht van MOKER, en gefinancierd door de gemeente. Op basis daarvan presenteerde MOKER onlangs het Noodplan Beeldende Kunst en Creatieve Industrie, met een oproep tot een structurele extra investering van 4,4 miljoen euro per jaar in onze sector.

Aanvraagstop raakt de kern van programmering

De aanvraagstop treft precies de projecten waarop presentatie- en ontwikkelinstellingen zich onderscheiden: tentoonstellingen, projecten, producties, residenties en publicaties, gepland en aangevraagd door kunstenaars, makers en kleinere instellingen. Aanvragen kan pas weer vanaf januari 2027, en met een behandeltermijn van dertien weken kan een nieuw project op zijn vroegst begin april starten - dit betekent dat er maandenlang geen grotere, door AFK gefinancierde projecten kunnen plaatsvinden. Dit raakt zowel makers, die hun aanvragen vaak lang vooraf plannen en voorbereiden, alsook instellingen die hun programmering niet kunnen vaststellen of op korte termijn moeten bijstellen.

Het hele ecosysteem wordt zwaar geraakt, ook makers en freelancers

Niet alleen de instellingen worden zwaar geraakt, maar ook de kunstenaars en makers met wie wij samenwerken en van wie de sector afhankelijk is. Voor makers, freelancers en kleine initiatieven zijn de gevolgen eveneens desastreus. De regeling biedt hen ruimte voor experiment, ontwikkeling en continuïteit, en draagt zo bij aan kansengelijkheid en een sterk en toegankelijk cultureel ecosysteem. Met het vroegtijdig sluiten van de regeling verliezen makers opdrachten en inkomsten, of voelen zij zich gedwongen projecten op te knippen of te verkleinen, te bezuinigen op honoraria of onbetaald te werken. We zien daarbij ook een spanning ontstaan met de fair practice-eisen die het AFK terecht stelt. Voor onze instellingen betekent dit indirect een belangrijk verlies aan mogelijkheden voor samenwerking met kunstenaars en het gezamenlijk ontwikkelen van projecten.

Vergrote druk op reeds overvraagde cofinanciering

De aanvraagstop van het AFK staat bovendien niet op zichzelf, omdat co-financiering voor de meeste projecten en regelingen een vereiste is. Ook andere fondsen kampen de afgelopen tijd met een sterk toegenomen overvraging van subsidieregelingen, en werken steeds vaker met loting of beoordeling op volgorde van binnenkomst. Sommige aanvraagfondsen - zoals bij het Fonds Cultuurparticipatie - zijn binnen een half uur al gesloten, en bij meerdere regelingen van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie wordt inmiddels gewerkt met loting. Veel projecten lopen grote vertraging op en eindigen zonder of met slechts een deel van de benodigde financiering. Dit heeft grote consequenties voor zowel de productie van projecten voor makers als ook de programmering van instellingen.

Hoe nu verder?

Dit voorjaar hebben wij de noodklok geluid. Volgens het onderzoek 'Drukpunt bereikt' is minimaal € 4,4 miljoen per jaar extra nodig om de sector overeind te houden. Op basis daarvan hebben wij een noodplan gestuurd naar u, de Kunstraad, het AFK en de

gemeenteraad. Nu het AFK een aanvraagstop heeft ingesteld, is dat noodplan urgenter dan ooit.

De tijd dringt. Als er niets verandert, staat de sector in 2027 hetzelfde te wachten als dit jaar, en stapelen de problemen zich verder op. Wij verzoeken u daarom met klem:

1. waar mogelijk op korte termijn bij te springen, om de ergste gevolgen voor de sector op te vangen;
2. uiterlijk bij de behandeling van de Begroting 2027, en in elk geval vóór de nieuwe aanvraagronde in januari, duidelijk te maken hoe de gemeente een nieuwe aanvraagstop bij het AFK wil voorkomen;
3. inzichtelijk te maken hoe u de BKCI-sector wilt behoeden voor verdere krimp en haar de komende jaren structureel wilt versterken.

Wij denken daarbij graag met u mee en zien graag een reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet namens het bestuur van MOKER,

Sofia Patat, De Appel
Josien Pieterse, Framer Framed
Lucas van der Velden, Sonic Acts
Annette Wolfsberger, W139
Annet Zondervan, CBK Zuidoost

Namens de instellingen:

African Arts and Theory
AGA LAB
Bau
Beautiful Distress
CBK Zuidoost
De Appel
De Ateliers
Errant Journal
FIBER
Framer Framed
If I Can't Dance I Don't Want To Be Part of
Your Revolution
Imagine IC
ISO
Kunstfort Vijfhuizen
LIMA
Loods 6
Looiersgracht 60
m4gastatelier
Manifold Books
Marwan
Mediamatic
Melkweg EXPO

Moving Arts Project
No Limits! Art Castle
Oude Kerk
P/////AKT
Playbill
(Project space) On The Inside
Rijksakademie van beeldende kunsten
ROZENSTRAAT – a rose is a rose is a rose
San Seriffe
Sonic Acts
Soundtrackcity
Stichting NDSM-werf
Thami Mnyele Foundation
The Beach
The One Minutes
TLÖN PROJECTS
Treehouse NDSM
Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond
W139
Waag Futurelab
Welcome Stranger
WOW Amsterdam
Zone2Source